

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στη πρόταση νόμου «Εθνική Δημογραφική Πολιτική - Στήριξη της οικογένειας»

Πρός τη Βουλή των Ελλήνων

Μετά από πρόταση της Προέδρου του Κινήματος Αλλαγής κ. Φώφης Γεννηματά συστάθηκε στις 27 Απριλίου 2017, με απόφαση του Προέδρου της Βουλής, Διακομματική Κοινοβουλευτική Επιτροπή για το δημογραφικό πρόβλημα και την αντιμετώπισή του. Το Κίνημα Αλλαγής και η Κοινοβουλευτική Ομάδα της Δημοκρατικής Συμπράταξης, με βάση την αρνητική εξέλιξη των δημογραφικών μεγεθών και με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον και στη νέα γενεά, που μαστίζεται κυρίως από την εργασιακή επισφάλεια, κατέθεσε στο πλαίσιο της Επιτροπής ένα σύνολο προτάσεων για τη θεμελίωση μιας συνεκτικής Εθνικής Δημογραφικής Πολιτικής.

Η συνταγματική επιταγή (άρθρο 21) της προστασίας της οικογένειας και της γονεϊκότητας, στη βάση της ισότητας ευκαιριών, ως βασικών κοινωνικών αγαθών που εγγυώνται την ανανέωση και προαγωγή της κοινωνίας μας αποτελεί τη θεμελιώδη αρχή των προτάσεων της παράταξής μας, οι οποίες ταυτόχρονα επιδιώκουν την προάσπιση του αναπαραγωγικού δικαιώματος, ως βασικού ανθρώπινου δικαιώματος, το οποίο έχει πληγεί βαριά από την ανεργία και τα κοινωνικά αδιέξοδα της κρίσης.

Η εξέλιξη των δημογραφικών μεγεθών συσχετίζεται με ένα σύνθετο πλέγμα τάσεων σε κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό επίπεδο και αλληλοεπιδρά με την εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών στα πεδία της εκπαίδευσης, της εναρμόνισης εργασιακής και οικογενειακής ζωής, της ισότητας των φύλων, της γονεϊκότητας (μητρότητα και πατρότητα), της ενσωμάτωσης του νομίμως διαμενόντων πληθυσμού και εν γένει των πολιτικών που διαμορφώνουν το παραγωγικό μοντέλο της χώρας.

Δεδομένης της συνθετότητας του δημογραφικού προβλήματος η παρούσα πρόταση νόμου αποτελεί τη θεσμική μετουσίωση του πυρήνα των προτάσεων που προκρίνουμε ως άμεσης εφαρμογής από το σύνολο των μεταρρυθμίσεων που καταθέσαμε στην ειδική Επιτροπή της Βουλής για μια αποτελεσματική δημογραφική πολιτική με την δημιουργία θεσμών και του ολοκληρωμένου πλαισίου στήριξης της οικογένειας με παιδιά, προκειμένου να αντιστρέψουμε τις εξαιρετικά ανησυχητικές τάσεις που παρατηρούνται στα δημογραφικά μεγέθη της χώρας, ειδικά τα τρία τελευταία χρόνια.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, η Ελλάδα έχει μπει σε ένα πολύ επικίνδυνο δημογραφικό μονοπάτι. Μόνο κατά τα έτη 2015, 2016 και 2017 οι θάνατοι ξεπέρασαν τις γεννήσεις κατά περίπου 30 χιλιάδες, 26 χιλιάδες και 36 χιλιάδες αντίστοιχα, αθροιζόμενοι σε ένα ποσό που ξεπερνά τον πληθυσμό κάθε ενός από τους 20 μικρότερους νομούς της χώρας. Σε σχέση με τη χαμηλή γονιμότητα στο πόρισμα των ειδικών επιστημόνων που κατατέθηκε στην ως άνω Επιτροπή της Βουλής αναφέρεται ότι «τις τελευταίες δεκαετίες περιορίστηκε σημαντικά ο αριθμός των γεννήσεων (γύρω στις 90.000/έτος την τρέχουσα δεκαετία) και αυξήθηκε ο αριθμός των θανάτων λόγω της γήρανσης του πληθυσμού μας

(120.000/ετησίως κατά μέσο όρο την τρέχουσα δεκαετία) με αποτέλεσμα ένα αρνητικό φυσικό γεννήσεων και θανάτων. Η τάση αυτή δεν πρόκειται να αναστραφεί μέχρι το 2050. Απλώς είναι δυνατόν, εάν οι γεννήσεις σταθεροποιηθούν - ή στην ευνοϊκότερη των περιπτώσεων αυξηθούν - το αρνητικό ισοζύγιο γεννήσεων θανάτων να περιορισθεί».

Άκρως απογοητευτικό είναι και το συμπέρασμα του ως άνω πορίσματος, σύμφωνα με το οποίο «... όσον αφορά τις εξελίξεις τουλάχιστον μέχρι το 2035 ο πληθυσμός μας θα συνεχίσει να μειώνεται, τα φυσικά ισοζύγια (γεννήσεις-θάνατοι) θα παραμείνουν αρνητικά, ο μέσος όρος ηλικίας του πληθυσμού 15-64 ετών θα συνεχίσει να ανεβαίνει και η δημογραφική γήρανση δεν πρόκειται να αποκοπεί, καθώς το ποσοστό των άνω των 65 ετών θα αυξάνει συνεχώς».

Υπό αυτές τις συνθήκες και με δεδομένα –στον απόχο της δημοσιονομικής στενότητας των τελευταίων οκτώ ετών- το συρρικνωμένο κοινωνικό κράτος, την υψηλή ανεργία, την έλλειψη υποδομών (κυρίως για παιδιά προσχολικής ηλικίας), την υποτυπώδη δημογραφική έρευνα, την απουσία σε κεντρικό επίπεδο ενός επιτελικού συντονιστικού φορέα και την έλλειψη εμπιστοσύνης στο μέλλον σημαντικού μέρους των νέων αναπαραγωγικής ηλικίας είναι επιτακτική η ανάγκη να ληφθεί άμεσα μια δέσμη στοχευμένων μέτρων που θα αντιστρέψουν, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, την υφιστάμενη αρνητική τάση.

Στην Ελλάδα, σε αντίθεση με την πλειονότητα των ανεπτυγμένων χωρών του πλανήτη με κοντινές δημογραφικές εξελίξεις, δεν υπήρξε και εξακολουθεί να μην υπάρχει μια ενεργή δημογραφική πολιτική, οι στόχοι της οποίας οφείλουν να είναι συμβατοί με τους στόχους «συγγενών» πολιτικών (αναπτυξιακής, κοινωνικής, οικονομικής κ.λπ.). Αμιγώς επιδοματικές πολιτικές –που υιοθετήθηκαν στο παρελθόν- δε συνιστούν από μόνες τους πλέον λύση και δεν θα έχουν ιδιαίτερα αποτελέσματα, παρά μόνον εάν συνδυαστούν και με ουσιαστικά μέτρα εναρμόνισης της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή, βελτίωσης του εισοδήματος των νέων αναπαραγωγικής ηλικίας και καλύτερευσης των γενικότερων συνθηκών διαβίωσης των οικογενειών (ειδικότερα στέγαση).

Τα μέτρα που προτείνουμε έχουν διττή στόχευση: αφενός να στηρίξουν οικογένειες με παιδιά, αφετέρου να δημιουργήσουν ευνοϊκό για την τεκνογονία περιβάλλον για τις γενεές των γυναικών που βρίσκονται/θα βρεθούν σε αναπαραγωγική ηλικία τα επόμενα χρόνια, κυρίως δε σε αυτές που είναι/θα βρεθούν στην αρχή του αναπαραγωγικού τους κύκλου (γυναίκες που γεννήθηκαν μετά το 1980). Ζητούμενο είναι η σταδιακή αύξηση των γεννήσεων σε ετήσια βάση και η αναστροφή της σχέσης γεννήσεων-θανάτων υπέρ των γεννήσεων.

Επιπλέον τα μέτρα αυτά προσπαθούν να δημιουργήσουν ένα πλέγμα υποστήριξης σε όλα τα στάδια του κύκλου της τεκνοποίησης και ανατροφής του παιδιού, ήτοι τη στέγαση του ζευγαριού, την εγκυμοσύνη και την υποστήριξη της, τον τοκετό, τη βρεφική και προσχολική φροντίδα, τη δημιουργική απασχόληση των παιδιών στο σχολείο και την ενίσχυσή τους κατά τα πρώτα βήματα της ενηλικίωσής τους.

Ειδικότερα, προτείνουμε τη σύσταση Ειδικής Γραμματείας Δημογραφικής Πολιτικής, την εκπόνηση Εθνικού

Σχεδίου για το Δημογραφικό από νεοσυσταθείσα Εθνική Επιτροπή Δημογραφικής Πολιτικής, τη δημιουργία Κέντρων Συμβουλευτικής και Υποστήριξης στους Δήμους, το εφάπαξ επίδομα τοκετού, τη στεγαστική συνδρομή στην οικογένεια για κάθε νέο παιδί που αποκτά, την ενίσχυση με εφάπαξ ποσό για κάθε νεογέννητο, τη θεσμοθέτηση «Εθνικού Αποταμιευτικού Λογαριασμού για το Παιδί», την ένταξη/φροντίδα σε παιδικό ή βρεφονηπιακό σταθμό ή σε άλλες αδειοδοτημένες και πιστοποιημένες δομές φροντίδας παιδιών δημόσιου, ιδιωτικού ή κοινωνικού τομέα όλων των παιδιών προσχολικής ηλικίας, τη μεταφορά βασικών βρεφικών ειδών στο χαμηλό συντελεστή Φ.Π.Α., τη ρήτρα διατήρησης των δικαιωμάτων των πολύτεκνων οικογενειών παράλληλα με την ένταξη των τρίτεκνων οικογενειών στις πολύτεκνες, τη θέσπιση Κοινωνικής Επιταγής, τη δημιουργική απασχόληση των παιδιών, το ακατάσχετο και ασυμψήφιστο των οικογενειακών επιδομάτων, τη σύνδεση οικογενειακών επιδομάτων με την παρακολούθηση υποχρεωτικής εκπαίδευσης, την αναβάθμιση των θεματικών ενότητων Κυκλοφοριακής Αγωγής και Οδικής Ασφάλειας και της Αγωγής Υγείας συμπεριλαμβανομένης της Σεξουαλικής Αγωγής σε υποχρεωτικά μαθήματα όλων των βαθμίδων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τέλος τη θεσμοθέτηση ξενόγλωσσων προπτυχιακών στα ελληνικά Πανεπιστήμια και ΤΕΙ για τον επαναπατρισμό των ελλήνων επιστημόνων και ερευνητών.

Άρθρο 1 Σύσταση Ειδικής Γραμματείας Δημογραφικής Πολιτικής

Με τις διατάξεις αυτού του άρθρου αυτού συστήνεται Ειδική Γραμματεία στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με σκοπό την εξειδίκευση και εφαρμογή της δημογραφικής πολιτικής μέσω του αποτελεσματικού συντονισμού των υπηρεσιών των συναρμόδιων Υπουργείων και της συνεργασίας με τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς. Στην Ειδική Γραμματεία διατίθενται και οι απαραίτητοι πόροι εκτέλεσης πολιτικών των Δημογραφικής Πολιτικής.

Άρθρο 2 Εθνική Επιτροπή Δημογραφικής Πολιτικής

Με τις διατάξεις αυτού του άρθρου αυτού συστήνεται η άμισθη, συμβουλευτικού χαρακτήρα Εθνική Επιτροπή Δημογραφικής Πολιτικής που έχει ως κύριο αντικείμενο την εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου για το Δημογραφικό αξιοποιώντας και το πόρισμα της ειδικής επιτροπής της Βουλής. Στο πλαίσιο αυτό παρακολουθεί, αναλύει και αξιολογεί τα δημογραφικά στοιχεία, προτείνει δράσεις και μέτρα για την υλοποίηση των στόχων του Σχεδίου παρέχοντας γενικότερη συμβουλευτική υποστήριξη στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τα θέματα δημογραφικής πολιτικής.

Άρθρο 3 Κέντρα Συμβουλευτικής και Υποστήριξης Οικογενειών

Με τις διατάξεις αυτού του άρθρου δύναται να συσταθεί και να λειτουργήσει Κέντρο Συμβουλευτικής και Υπο-

στήριξης Οικογενειών (εφεξής ΚΕΣΥΟ) σε κάθε Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού. Τα ΚΕΣΥΟ λειτουργούν ως δομές συμπληρωματικές των Κοινωνικών Υπηρεσιών των αντίστοιχων ΟΤΑ α΄ βαθμού και εποπτεύονται από αυτές. Συνιστούν υπηρεσίες πρώτης γραμμής με σκοπό την παροχή δωρεάν συμβουλευτικών υπηρεσιών σε οικογένειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα οικογενειακής δυσαρμονίας, τη δωρεάν ψυχο-κοινωνική υποστήριξη των μελών των οικογενειών από εξειδικευμένους επαγγελματίες και την παραπομπή τους, εφόσον κριθεί απαραίτητο, σε πιο εξειδικευμένους φορείς δεδομένης της συνεργασίας και διασύνδεσης των ΚΕΣΥΟ με όλες τις υπηρεσίες, τους φορείς και τις δομές κοινωνικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο. Με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 4 Εφάπαξ Επίδομα Τοκετού

Δεδομένων των αυξημένων δαπανών που αντιμετωπίζουν τα νοικοκυριά την πρώτη περίοδο μετά τον τοκετό, με τη διάταξη του άρθρου αυτού προτείνεται από 1.1.2019 να χορηγούνται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, επίδομα τοκετού χιλίων (1000) ευρώ σε κάθε δικαιούχο μητέρα μαιευτικής περιθαλψής του ΕΟΠΥΥ εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τον τοκετό. Το ποσό αυτό χορηγείται ανεξάρτητα από τον τόπο του τοκετού, ήτοι δημόσιο ή ιδιωτικό μαιευτήριο, το σπίτι ή αλλού και χορηγείται πέραν των σχετικών παροχών μαιευτικής περιθαλψής του ισχύοντος Ενιαίου Κανονισμού Παροχών Υγείας του ΕΟΠΥΥ.

Άρθρο 5 Στεγαστική συνδρομή οικογενειών μετά την απόκτηση παιδιών

Είναι πλέον αποδεδειγμένο, με βάση την εξέταση των διαθέσιμων στοιχείων και διεθνών πρακτικών, ότι το ζήτημα της στέγασης αποτελεί έναν από τους κυριότερους ανασταλτικούς παράγοντες για την απόκτηση νέων τέκνων από τις οικογένειες. Με το παρόν άρθρο θεσπίζεται ο θεσμός της στεγαστικής συνδρομής για κάθε νέο παιδί που γεννιέται και χορηγείται νομοθετική εξουσιοδότηση για την άμεση παροχή του ως γνήσιο κίνητρο της Πολιτείας για την ανάκαμψη των δημογραφικών μεγεθών της χώρας.

Άρθρο 6 Θεσμοθέτηση «Εθνικού Αποταμιευτικού Λογαριασμού για το Παιδί»

Με τις προτεινόμενες διατάξεις καθιερώνεται ο θεσμός του «Εθνικού Αποταμιευτικού Λογαριασμού για το Παιδί» με σκοπό την αποταμίευση για κάθε παιδί που γεννιέται ώστε να χρησιμοποιηθεί ως βατήρας από το ίδιο κατά τα πρώτα βήματα της ενηλικίωσής του. Το ποσό που θα αποταμιεύεται ετησίως καταβάλλεται εξ ημισείας από την οικογένεια και την Πολιτεία για τα δύο πρώτα παιδιά της οικογένειας. Για τα παιδιά της οικογένειας πλέον του τρίτου (3ου), για ορφανά ή απροστάτευτα παιδιά, για παιδιά με αναπηρίες 67% ή με ένα γονιό με ανα-

πηρία άνω το 80% ή με δύο γονείς με αναπηρία άνω του 67%, καθώς και για παιδιά οικογενειών με χαμηλό εισόδημα και χαμηλή αξία περιουσίας η συμπλήρωση του ετήσιου ποσού αποταμίευσης είναι αποκλειστική ευθύνη της Πολιτείας και συγκεκριμένα της Ειδικής Γραμματείας Δημογραφικής Πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Το κόστος κάλυψης του εν λόγω ποσού από τις οικογένειες που επιβαρύνονται με το ποσό πίστωσης στο λογαριασμό εκπίπτει ολόκληρο από τον ετήσιο φόρο εισοδήματος που τους αναλογεί. Άμεσος και μόνος δικαιούχος του υπόλοιπου του λογαριασμού θα είναι το παιδί που θα δύναται να εκταμιεύσει το ποσό κατά τα τέσσερα (4) πρώτα έτη μετά την ενηλικίωση του με ετήσιο όριο του 25% του κεφαλαίου που θα δημιουργηθεί κατά τα δεκαοκτώ (18) έτη τήρησης του λογαριασμού. Εκταμίευση πριν την ενηλικίωση του παιδιού μπορεί να γίνει λόγω έκτακτης ή σοβαρής ανάγκης και κατόπιν μόνο δικαστικής απόφασης.

Άρθρο 7

Εγγύηση φροντίδας για όλα τα βρέφη και τα νήπια

Είναι πλέον ξεκάθαρο, βάσει της εξέτασης των διαθέσιμων στοιχείων και διεθνών πρακτικών, ότι τα προβλήματα σε σχέση με τη φροντίδα των παιδιών στην προσχολική ηλικία, που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες οικογένειες, αποτελούν έναν από τους κυριότερους ανασταλτικούς παράγοντες για την απόκτηση νέων τέκνων. Με το παρόν άρθρο θεσπίζεται ο θεσμός της εγγύησης της Πολιτείας του δικαιώματος για ένταξη και φροντίδα σε παιδικό ή βρεφονηπιακό σταθμό ή σε άλλες αδειοδοτημένες και πιστοποιημένες δομές φροντίδας παιδιών δημόσιου, ιδιωτικού ή κοινωνικού τομέα, μέσω «Κοινωνικής Επιταγής» ως γνήσιο κίνητρο της Πολιτείας για την ανάκαμψη των δημογραφικών μεγεθών της χώρας.

Άρθρο 8

Μεταφορά βασικών βρεφικών ειδών στο χαμηλό συντελεστή Φ.Π.Α.

Δεδομένης της οικονομικής επιβάρυνσης που βιώνουν από τις πρώτες μέρες μετά την έλευση ενός νέου παιδιού οι οικογένειες προτείνεται η ανακομισή τους με τη μείωση του ΦΠΑ για τις βασικές δαπάνες τροφής, ένδυσης και μεταφοράς του βρέφους.

Άρθρο 9

Ρήτρα διατήρησης των δικαιωμάτων των πολύτεκνων οικογενειών και ένταξη των τριτέκνων οικογενειών στις πολύτεκνες

Με την πρώτη παράγραφο οι τρίτεκνες οικογένειες εντάσσονται πλέον στις πολύτεκνες, αφού ο αριθμός των τέκνων που καθορίζει την ιδιότητα του πολύτεκνου από τέσσερα (4) γίνεται τρία (3). Αυτό αποτελεί ένα σημαντικό μέτρο για τη στήριξη των πολυμελών οικογενειών στο πλαίσιο της πολιτικής για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος. Έτσι, ισχύουν αυτόματα όλα τα ευεργετήματα των πολύτεκνων για τους έως τώρα τρίτεκνους.

Με τη δεύτερη παράγραφο διασφαλίζεται η απρόσκοπτη ένταξη των τριτέκνων στους πολύτεκνους και η απόκτηση της πολυτεκνικής ιδιότητας. Επίσης, διορθώνεται η αδικία εις βάρος γονέων με τέσσερα (4) τέκνα που δεν απέκτησαν την πολυτεκνική ιδιότητα μέχρι τώρα λόγω υφιστάμενων διατάξεων και περιορισμών. Ακόμη, διασφαλίζεται ότι η πολυτεκνική ιδιότητα ισχύει και για τους δύο γονείς ανεξαρτήτως εάν βρίσκονται σε διάσταση και εάν ο ένας από αυτούς έχει την επιμέλεια των παιδιών εφ' όσον και οι δύο έχουν τη μερίμνά τους. Επίσης, η πολυτεκνική ιδιότητα χορηγείται ανεξαρτήτως από τον αριθμό των γάμων ή των συμφώνων εντός των οποίων έχουν αποκτηθεί τα παιδιά.

Με την τρίτη παράγραφο καθιερώνεται ρήτρα εγγύησης για τη συνέχιση των παροχών προς τους έως τώρα πολύτεκνους που σημαίνει ότι διασφαλίζεται ότι όλοι οι πολύτεκνοι θα συνεχίσουν να έχουν όλα τα δικαιώματα που έχουν έως σήμερα.

Με την τέταρτη παράγραφο καθιερώνεται η προοδευτικότητα των παροχών σε αναλογία με τον αριθμό των παιδιών.

Άρθρο 10

Θέσπιση «Κοινωνικής Επιταγής»

Για την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής και την υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων καθιερώνεται ως δυναμικό μέσο παροχής υπηρεσιών ή αγαθών η «Κοινωνική Επιταγή». Η «Κοινωνική Επιταγή» ενσωματώνει την αξία συγκεκριμένης κοινωνικής παροχής, η οποία είναι ατομική και παρέχεται στο δικαιούχο του προγράμματος που την ενεργοποιεί αποκλειστικά για την απολαβή των συγκεκριμένων αγαθών ή/και υπηρεσιών. Οι προδιαγραφές, η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των δυναμικών παροχών, η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων, οι φορείς υλοποίησης, καθώς και κάθε άλλο θέμα που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος καθορίζονται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών.

Άρθρο 11

Δημιουργική Απασχόληση Παιδιών

Η Δημιουργική Απασχόληση Παιδιών με τις 382 δομές των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) και τις 59 δομές Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠμεΑ) εντάσσονται στο σύνολό τους στις κοινωφελείς επιχειρήσεις των Δήμων και στις κοινωνικές υπηρεσίες τους με το ανθρώπινο δυναμικό και τον εξοπλισμό τους.

Στο οργανόγραμμα του Δήμου ή της κοινωφελούς επιχείρησης εντάσσονται οι αναγκαίες ειδικότητες και θέσεις εργασίας επιπλέον των ήδη εργαζομένων που εντάσσονται σε προσωποπαγείς θέσεις, προκειμένου να προκηρυχθεί η κάλυψή τους.

Με Απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της ΚΕΔΕ, συντάσσεται «Κανονισμός Δημιουργίας Απασχόλησης Παιδιών». Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται ο τρόπος δημιουργίας ΚΔΑΠ και ΚΔΑΠμεΑ που καλύπτουν όλους τους Δήμους και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 12
Ακατάσχετο και ασυμψήφιστο
των οικογενειακών επιδομάτων

Με την παρ. 1 του άρθρου 214 του ν. 4512/2018 «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή των Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και άλλες διατάξεις» θεσπίστηκε επίδομα παιδιού -χορηγούμενο από τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων κατόπιν αίτησης, το οποίο αντικατέστησε τα προϋφιστάμενα οικογενειακά επιδόματα της παραγράφου ΙΑ΄, υποπαραγράφος ΙΑ2 του ν. 4093/2012 (Α΄222) και του άρθρου 40 του ν. 4141/2013 (Α΄81), τα οποία και κατήργησε. Με το άρθρο αυτό χαρακτηρίζεται ρητώς το επίδομα παιδιού ως ακατάσχετο για χρέη του δικαιούχου προς το Δημόσιο ή/και τρίτους, ακόμη και αν πιστώνεται σε λογαριασμό μη δηλωμένο στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων ως «ακατάσχετο» και ασυμψήφιστο.

Η θεσμοθέτηση του ακατάσχετου και ασυμψήφιστου κρίνεται επιβεβλημένη:

α) Για λόγους ισότητας. Πρέπει να υπάρχει όμοια αντιμετώπιση όλων των επιδομάτων, δεδομένου ότι οι νομοθετικές διατάξεις που προβλέπουν την καταβολή άλλων ενισχύσεων, όπως το επίδομα θέρμανσης και κοινωνικού μερίσματος, ορίζουν ρητά ότι αυτά ούτε κατάσχονται ούτε συμψηφίζονται.

β) Για λόγους αντιμετώπισης της γραφειοκρατίας/ταλαιπωρίας/αδικίας που υφίστανται ορισμένοι δικαιούχοι που αντιμετωπίζουν κατάσχεση και συμψηφισμό των επιδομάτων.

Άρθρο 13
Σύνδεση οικογενειακών επιδομάτων
με παρακολούθηση υποχρεωτικής εκπαίδευσης

Με το παρόν άρθρο θεσμοθετείται η σύνδεση της καταβολής όλων των οικογενειακών επιδομάτων με την παρακολούθηση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (Δημοτικό και Γυμνάσιο) σε δημόσιο σχολείο. Το άρθρο κρίνεται απαραίτητο δεδομένου ότι τα προηγούμενα χρόνια υπήρξαν περιπτώσεις «πλασματικής» φοίτησης. Πρέπει να οριστεί ρητώς ότι η πραγματική φοίτηση συνίσταται στην κανονική παρακολούθηση των μαθημάτων με καθημερινή, αυτοπρόσωπη παρουσία του παιδιού-μαθητή από την έναρξη του σχολικού έτους έως τη λήξη του. Μόνο η εγγραφή του παιδιού-μαθητή σε τάξη υποχρεωτικής εκπαίδευσης δεν συνιστά πραγματική φοίτηση. Στόχος πρέπει να είναι η αποτροπή της διαρροής/πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται οι σχετικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή του μέτρου αυτού.

Άρθρο 14
Αναβάθμιση των θεματικών ενοτήτων Κυκλοφοριακής Αγωγής και Οδικής Ασφάλειας και της Αγωγής Υγείας συμπεριλαμβανομένης της Σεξουαλικής Αγωγής σε υποχρεωτικά μαθήματα όλων των βαθμίδων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Με τις προτεινόμενες διατάξεις επιδιώκεται η ταχεία δρομολόγηση των ενεργειών ώστε οι θεματικές ενότη-

τες της «Κυκλοφοριακής Αγωγής και Οδικής Ασφάλειας», της «Αγωγής Υγείας» συμπεριλαμβανομένης της «Σεξουαλικής Αγωγής» να αποτελέσουν από το σχολικό έτος σχολικό έτος 2019 - 2020 υποχρεωτικά μαθήματα του ωρολόγιου προγράμματος όλων των τάξεων και όλων των βαθμίδων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, βάσει γνωμοδότησης του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής που εκδίδεται εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Ο στόχος αυτής της διάταξης είναι να αποτελέσει τον καταλύτη για να μειωθούν οι εξαιρετικά υψηλοί αριθμοί θανάτων σε ατυχήματα από μεταφορικά μέσα που κοστίζουν τη ζωή σε πλέον των 800 ατόμων ετησίως τα τελευταία χρόνια, εκ των οποίων πλέον του 40% είναι άτομα έως και 39 ετών, ώστε να συμβάλλουμε στη μακροχρόνια αύξηση του προσδόκιμου μέσω της σοβαρής και στοχευμένης προληπτικής αγωγής υγείας από την παιδική ηλικία.

Άρθρο 15
Κίνητρα για τον επαναπατρισμό
των Ελλήνων επιστημόνων και ερευνητών

Κατά διάρκεια της οικονομικής κρίσης, σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, οι συμπατριώτες μας που έχουν μεταναστεύσει για οικονομικούς λόγους μπορεί και να ξεπερνούν τους 450.000, εκ των οποίων οι περισσότεροι είναι νέοι αυξημένων τυπικών και ουσιαστικών προσόντων. Πρόκειται για μια ανοιχτή πληγή στην ελληνική κοινωνία που δυσχεραίνει την εθνική μας προσπάθεια να βγούμε από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε και επιδεινώνει περαιτέρω ήδη τις δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις.

Η λύση στο πρόβλημα του brain drain δεν είναι εύκολη ούτε μπορεί να βρεθεί με μονοσήμαντες παρεμβάσεις, είναι ένα σύνθετο φαινόμενο και για να αντιμετωπιστεί χρειάζονται πολύπλευρες παρεμβάσεις. Η κοινή συνισταμένη όμως είναι να γίνει ξανά η πατρίδα μας ένας τόπος που θα θέλουν οι νέοι να χτίσουν τη ζωή τους και να κυνηγήσουν τα όνειρά τους.

Ένα πρώτο βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση είναι να δώσουμε τη δυνατότητα σε ακαδημαϊκούς υψηλών τυπικών προσόντων να επιστρέψουν, σε πρώτο χρόνο ως επισκέπτες, για να διδάξουν και σε ξενόγλωσσα προπτυχιακά τμήματα των Δημόσιων Πανεπιστημίων και ΤΕΙ, τα οποία παράλληλα θα προσελκύουν όλο και περισσότερους σπουδαστές χωρών εκτός ΕΕ. Για το λόγο αυτόν με τις προτεινόμενες διατάξεις εμπλουτίζονται οι σχετικές διατάξεις του ν. 4009/2011 σχετικά με τη διοργάνωση σπουδών σε ξένη γλώσσα με στόχο να δημιουργηθούν στα ελληνικά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Πανεπιστήμια και ΤΕΙ) προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου που διοργανώνονται αποκλειστικά για πολίτες χωρών εκτός ΕΕ, στα οποία θα διδάσκουν αποκλειστικά καταξιωμένοι επιστήμονες από την αλλοδαπή που έχουν σχετική θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή. Η εισήγηση της Συγκλήτου των ΑΕΙ για τα προγράμματα αυτά, καθώς και το πλαίσιο λειτουργίας τους θα αξιολογούνται από ειδική τριμελή επιτροπή που στελεχώνεται από τακτικά μέλη της Ακαδημίας Αθηνών, κάτι που θα εξασφαλίσει τη βέλτιστη δυνατή ακαδημαϊκή αξιολόγηση της διαδικασίας οργάνωσης και λειτουργίας των ως άνω προγραμμάτων.

Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 2018

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Φώφη Γεννηματά
Γιώργος Αρβανιτίδης
Ευάγγελος Βενιζέλος
Λεωνίδα Γρηγοράκος
Αθανάσιος Θεοχαρόπουλος
Αχμέτ Ιλχάν
Γεώργιος Δημήτριος Καρράς
Βασίλης Κεγκέρογλου
Χαρά Κεφαλίδου
Γιάννης Κουτσούκος
Δημήτρης Κρεμαστινός
Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος
Δημήτρης Κωνσταντόπουλος
Ανδρέας Λοβέρδος
Ιωάννης Μανιάτης
Κωνσταντίνος Μπαργιώτας
Θεόδωρος Παπαθεοδώρου
Κώστας Σκανδαλίδης
Μιχάλης Τζελέπης
Εύη Χριστοφιλοπούλου

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Εθνική Δημογραφική Πολιτική - Στήριξη της οικογένειας

Άρθρο 1

Σύσταση Ειδικής Γραμματείας Δημογραφικής Πολιτικής

1. Στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συστήνεται ενιαίος διοικητικός τομέας με τίτλο «Ειδική Γραμματεία Δημογραφικής Πολιτικής», με σκοπό την εξειδίκευση και εφαρμογή της δημογραφικής πολιτικής μέσω του αποτελεσματικού συντονισμού των υπηρεσιών των συναρμόδιων Υπουργείων και της συνεργασίας με τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς.

2. Στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συστήνεται θέση μετακλητού Ειδικού Γραμματέα, με βαθμό 2ο της κατηγορίας των ειδικών θέσεων, ο οποίος προΐσταται της ανωτέρω Ειδικής Γραμματείας.

3. Η Ειδική Γραμματεία Δημογραφικής Πολιτικής υποστηρίζεται διοικητικά και οικονομικά από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ενώ εγγράφονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό σχετικές πιστώσεις στον ειδικό φορέα για την εκτέλεση της Δημογραφικής Πολιτικής.

Άρθρο 2

Εθνική Επιτροπή Δημογραφικής Πολιτικής

1. Στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συστάται Εθνική Επιτροπή Δημογραφικής Πολιτικής. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αποτελείται από:

α. τον Ειδικό Γραμματέα Δημογραφικής Πολιτικής ως πρόεδρο,

β. έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας με τον αναπληρωτή του,

γ. έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εσωτερικών με τον αναπληρωτή του,

δ. έναν (1) εκπρόσωπο της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής με τον αναπληρωτή του,

ε. έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας με τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύονται από το Διοικητικό της Συμβούλιο,

στ. τον Βοηθό Συνήγορο του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού,

ζ. έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας με τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύονται από το Διοικητικό της Συμβούλιο,

η. δύο (2) εκπροσώπους της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδας με τους αναπληρωτές τους, που υποδεικνύονται από το Διοικητικό της Συμβούλιο,

θ. έναν (1) εκπρόσωπο της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Γονέων και Κηδεμόνων Ελλάδας,

ι. έναν (1) εκπρόσωπο του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδας με τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύονται από το Διοικητικό του Συμβούλιο,

ια. έναν (1) εκπρόσωπο της ΕΣΑμεΑ με τον αναπληρωτή του, που υποδεικνύονται από το Διοικητικό της Συμβούλιο,

ιβ. τρεις (3) εκπροσώπους από τις πλέον αντιπροσωπευτικές γυναικείες οργανώσεις της χώρας,

ιγ. έναν (1) εκπρόσωπο των κομμάτων με κοινοβουλευτική εκπροσώπηση,

ιδ. έναν (1) εκπρόσωπο του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών,

ιε. τρία (3) μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίου ή ΕΠ ΤΕΙ με εξειδίκευση στο πεδίο της δημογραφικής πολιτικής.

2. Η Εθνική Επιτροπή είναι άμισθη και έχει ως κύριο αντικείμενο την εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου για το Δημογραφικό αξιοποιώντας και το πόρισμα της ειδικής επιτροπής της Βουλής. Στο πλαίσιο αυτό παρακολουθεί, αναλύει και αξιολογεί τα δημογραφικά στοιχεία, προτείνει δράσεις και μέτρα για την υλοποίηση των στόχων του Σχεδίου παρέχοντας γενικότερη συμβουλευτική υποστήριξη στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τα θέματα δημογραφικής πολιτικής.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης δύναται να καλούνται στην Εθνική Επιτροπή πρόσωπα ή φορείς που μπορούν να συμβάλουν γνωμοδοτικά στο έργο της και να ρυθμίζεται κάθε ζήτημα οργάνωσης και λειτουργίας της.

Άρθρο 3

Κέντρα Συμβουλευτικής και Υποστήριξης Οικογενειών

1. Σε κάθε Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού δύναται να λειτουργεί «Κέντρο Συμβουλευτικής και Υποστήριξης Οικογενειών» (ΚΕΣΥΟ), οι οποίες αντιμετωπίζουν προβλήματα οικογενειακής δυσαρμονίας. Τα Κέντρα αυτά λειτουργούν ως δομές συμπληρωματικές των Κοινωνικών Υπηρεσιών των αντίστοιχων Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και εποπτεύονται από αυτές. Οι Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, ως φορείς υλοποίησης, υποχρεούνται να συντάσσουν Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, ο οποίος να περιλαμβάνει όλα τα θέματα αναφορικά με την οργάνωση και τη λειτουργία των Κέντρων αυτών.

2. Σκοπός των «Κέντρων Συμβουλευτικής και Υποστήριξης Οικογενειών» είναι η ανάπτυξη μίας υπηρεσίας πρώτης γραμμής με σκοπό την παροχή δωρεάν συμβουλευτικών υπηρεσιών σε οικογένειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα οικογενειακής δυσαρμονίας, τη δωρεάν ψυχο-κοινωνική υποστήριξη των μελών των οικογενειών από εξειδικευμένους επαγγελματίες και την παραπομπή τους, εφόσον κριθεί απαραίτητο, σε πιο εξειδικευμένους φορείς δεδομένης της συνεργασίας και διασύνδεσης των Κέντρων με όλες τις υπηρεσίες, τους φορείς και τις δομές κοινωνικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο.

3. Το «Κέντρο Συμβουλευτικής και Υποστήριξης Οικογενειών» δύναται να στελεχώνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, από προσωπικό των κάτωθι ειδικοτήτων:

α. Πτυχιούχος ΑΕΙ ή ΤΕΙ Κοινωνικών Επιστημών, ει δυνατόν, με εμπειρία σε θέματα κοινωνικής προστασίας.

β. Ψυχολόγος ή παιδοψυχολόγος (πτυχιούχος ΑΕΙ με άδεια άσκησης επαγγέλματος).

γ. Υπάλληλος αρμόδιος για τη διοικητική υποστήριξη του Κέντρου, τουλάχιστον ΔΕ.

4. Όπου καθίσταται δυνατόν, τα Κέντρα θα συστεγάζονται με τις αρμόδιες Διευθύνσεις Κοινωνικής Προστασίας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ Βαθμού. Σε διαφορετική περίπτωση, οι Ο.Τ.Α. θα μεριμνήσουν για τη στέγαση των Κέντρων σε κτιριακές εγκαταστάσεις που κρίνουν κατάλληλες και συμφέρουσες για το δήμο και τους δημότες τους, αξιοποιώντας, εάν αυτό είναι εφικτό, αδρανείς κτιριακές υποδομές κυριότητάς τους.

5. Τα «Κέντρα Συμβουλευτικής και Υποστήριξης Οικογενειών» δύναται να καλύπτονται από εθνικούς ή και ευρωπαϊκούς πόρους. Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης εφαρμόζονται όλοι οι κανόνες και το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του ΕΣΠΑ 2014 - 2020.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της ΚΕΔΕ, ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 4 **Εφάπαξ επίδομα τοκετού**

Από 1.1.2019 χορηγούνται από την Ειδική Γραμματεία Δημογραφικής Πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, επίδομα τοκετού χιλίων (1000) ευρώ σε κάθε δικαιούχο μητέρα μαιευτικής περίθαλψης του ΕΟΠΥΥ εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τον τοκετό, ανεξάρτητα τον τόπο του τοκετού και πέραν των σχετικών παροχών μαιευτικής περίθαλψης του ισχύοντος Ενιαίου Κανονισμού Παροχών Υγείας του ΕΟΠΥΥ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Υπουργού Υγείας καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη διαδικασία χορήγησης στοιχείων των δικαιούχων μητέρων στην Ειδική Γραμματεία Δημογραφικής Πολιτικής, οι διαδικασίες καταβολής των ποσών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

Άρθρο 5 **Στεγαστική συνδρομή οικογενειών** **μετά την απόκτηση παιδιών**

Κάθε οικογένεια δικαιούται στεγαστική συνδρομή για δύο (2) χρόνια από την απόκτηση κάθε νέου παιδιού από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και μετά. Η στεγαστική συνδρομή είναι δικαίωμα κάθε οικογένειας και για κάθε νέο παιδί, ανεξάρτητα εάν διαμένει σε ιδιόκτητη ή μισθωμένη κατοικία και μπορεί να χορηγηθεί μέσω μειώσεων φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων ή ΕΝΦΙΑ και υπό προϋποθέσεις με τη μορφή επιδόματος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζεται το ύψος της παροχής της στεγαστικής συνδρομής, τα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια απόδοσής του μέσω έκπτωσης φόρου εισοδήματος ή ΕΝΦΙΑ, οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες καταβολής του, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 6 **Θεσμοθέτηση «Εθνικού Αποταμιευτικού Λογαριασμού** **για το Παιδί»**

1. Καθιερώνεται ο θεσμός του «Εθνικού Αποταμιευτικού Λογαριασμού για το Παιδί». Ο εθνικός αποταμιευτικός λογαριασμός είναι ατομικός προθεσμιακός λογαριασμός υποχρεωτικής διάρκειας δεκαοχτώ (18) ετών που τηρείται σε εμπορική ή συνεταιριστική τράπεζα, ο οποίος ανοίγει εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη γέννηση κάθε παιδιού μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου με ευθύνη των γονέων ή του έχοντος τη γονική μέριμνα. Το κατατεθέν ποσό τοκίζεται βάσει της επιτοκιακής πολιτικής του εκάστοτε πιστωτικού ιδρύματος, ενώ υπάρχει η δυνατότητα μετά από ενυπόγραφο αίτημα του γονέα ή του κηδεμόνα να μεταφερθεί ο λογαριασμός σε άλλο τραπεζικό ίδρυμα μία φορά το έτος.

2. Στο λογαριασμό αυτόν κατατίθεται μέχρι το τέλος κάθε ημερολογιακού μήνα υποχρεωτικά από κάθε γονιό το ποσό των δεκαπέντε (15) ευρώ και τον Ιανουάριο έκαστου έτους από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ποσό ίσο με τη συνολική αναλογούσα οικογενειακή συμμετοχή του προηγούμενου έτους.

3. Η συνολική αναλογούσα οικογενειακή συμμετοχή εκπίπτει ολόκληρη από τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων του γονιού με το μεγαλύτερο δηλωθέν εισόδημα.

4. Από την οικογενειακή μηνιαία συμμετοχή απαλλάσσονται όσοι έχουν τη μέριμνα ορφανών ή απροστάτευτων παιδιών, οι οικογένειες για το τρίτο και επόμενα παιδιά, οι οικογένειες με χαμηλό εισόδημα και χαμηλή αξία περιουσίας για όλα τα παιδιά, οικογένειες για τα παιδιά με αναπηρία άνω του 67%, καθώς και οι οικογένειες με γονέα με αναπηρία άνω του 80% ή δύο γονείς με αναπηρία άνω του 67%. Σε αυτές τις περιπτώσεις η οικογενειακή συμμετοχή καλύπτεται από την Πολιτεία μαζί με την καταβολή της ετήσιας συμμετοχής της.

5. Μοναδικός δικαιούχος του υπόλοιπου του λογαριασμού θα είναι το παιδί μετά την ενηλικίωσή του στο τέλος του 18ου έτους. Το ποσό εκταμιεύεται εντός των τεσσάρων (4) ετών από την ενηλικίωσή τους και για κάθε ένα από τα τρία (3) πρώτα έτη μπορεί να εκταμιεύσει το 25% του τοκισμένου κεφαλαίου κατά το πέρας των δεκαοκτώ (18) ετών από την ημερομηνία ανοίγματος του λογαριασμού και το τέταρτο (4) έτος το υπόλοιπο του λογαριασμού.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις ανοίγματος του λογαριασμού, οι διαδικασίες ελέγχου της τήρησης της υποχρέωσης των νοικοκυριών και της κατάθεσης της ετήσιας κρατικής συμμετοχής, οι διαδικασίες εκταμίευσης των ποσών, η ενδεχόμενη ετήσια ισόποση αναπροσαρμογή των ως άνω συνεισφορών οικογενειών και πολιτείας, καθώς οι προϋποθέσεις και διαδικασίες εκταμίευσης του ποσού που έχει αποταμιευθεί κατά την ενηλικίωση του παιδιού ή μέρος αυτού πριν την ενηλικίωση και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 7

Εγγύηση φροντίδας για όλα τα βρέφη και τα νήπια

Κάθε οικογένεια δικαιούται «Κοινωνική Επιταγή» για κάθε παιδί σε προσχολική ηλικία, η οποία εγγυάται το δικαίωμα για ένταξη και φροντίδα σε παιδικό ή βρεφονηπιακό σταθμό ή σε άλλες αδειοδοτημένες και πιστοποιημένες δομές φροντίδας παιδιών δημόσιου, ιδιωτικού ή κοινωνικού τομέα. Η «Κοινωνική Επιταγή» συμψηφίζεται με τυχόν άλλες παροχές της Πολιτείας για τον ίδιο σκοπό. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζεται το ύψος της «Κοινωνικής Επιταγής» σε συνδυασμό με τα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, οι λοιπές προϋποθέσεις χορήγησής του, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 8

Μεταφορά βασικών βρεφικών ειδών στο χαμηλό συντελεστή Φ.Π.Α.

Μετά την παράγραφο 31 του Κεφαλαίου Α΄ του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2859/2000 (Α΄ 248) προστίθεται παράγραφος 32 ως εξής:

«32. Γάλατα ειδικά, με την ονομασία για βρέφη, απορροφητικές πάνες για βρέφη και παρόμοια είδη υγιεινής, ενδύματα και συμπληρώματα της ένδυσης, από πλεκτό και τα υπόλοιπα, για βρέφη, αμαξάκια για τη μεταφορά παιδιών (λαντό-πουσέτες) και παρόμοια οχήματα, (Δ.Κ. ΕΧ 0402, ΕΧ 4818, ΕΧ 6011 και ΕΧ 6209, ΕΧ 8715). Ο συντελεστής του φόρου για τα αγαθά της παρούσας περίπτωσης ορίζεται σε έξι τοις εκατό (6%).

Άρθρο 9

Ρήτρα διατήρησης των δικαιωμάτων των πολύτεκνων οικογενειών και ένταξη των τριτέκνων οικογενειών στις πολύτεκνες

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου πρώτου του ν. 1910/1944 «περί κωδικοποίησης και συμπλήρωσης της νομοθεσίας «περί προστασίας των Πολυτέκνων» που κυρώθηκε με την υπ' αριθμ. 303/1946 πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, όπως ισχύει, η λέξη «τεσσάρων» αντικαθίσταται από τη λέξη «τριών».

2. Για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, την απρόσκοπτη ένταξη των τριτέκνων στους πολύτεκνους και την απόκτηση της πολυτεκνικής ιδιότητας, καθώς και των γονέων με περισσότερα από τρία (3) τέκνα που δεν απέκτησαν την πολυτεκνική ιδιότητα μέχρι τώρα λόγω υφιστάμενων διατάξεων, δεν λαμβάνεται υπόψη η ηλικία των παιδιών. Η πολυτεκνική ιδιότητα ισχύει και για τους δύο γονείς ανεξαρτήτως εάν βρίσκονται σε διάσταση και ο ένας από αυτούς έχει την επιμέλεια των παιδιών εφόσον και οι δύο έχουν τη μέριμνά τους. Επίσης, η πολυτεκνική ιδιότητα χορηγείται ανεξαρτήτως από τον αριθμό των γάμων ή των συμφώνων εντός των οποίων έχουν αποκτηθεί τα παιδιά.

3. Οι ρυθμίσεις των ανωτέρω παραγράφων δεν θίγουν υφιστάμενα δικαιώματα των έως την ψήφιση του παρόντος νόμου εχόντων την πολυτεκνική ιδιότητα.

Άρθρο 10

Θέσπιση Κοινωνικής Επιταγής

Ως δυνητικό μέσο παροχής υπηρεσιών ή αγαθών στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της Πολιτείας μέσω προγραμμάτων ή δράσεων κοινωνικής πολιτικής καθιερώνεται η Κοινωνική Επιταγή. Η Κοινωνική Επιταγή ενσωματώνει την αξία συγκεκριμένης κοινωνικής παροχής, η οποία είναι ατομική και παρέχεται στο δικαιούχο του προγράμματος που την ενεργοποιεί αποκλειστικά για την απολαβή των συγκεκριμένων αγαθών ή/και υπηρεσιών. Οι προδιαγραφές, η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των δυνητικών παροχών, η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων, οι φορείς υλοποίησης, καθώς και κάθε άλλο θέμα που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και του εκάστοτε συναρμόδιου Υπουργού.

Άρθρο 11

Δημιουργική Απασχόληση Παιδιών

1. Η Δημιουργική Απασχόληση Παιδιών με τις 382 δομές των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) και τις 59 δομές Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠμεΑ) εντάσσονται στο σύνολό τους στις κοινωνικές επιχειρήσεις των Δήμων και στις κοινωνικές υπηρεσίες τους με το ανθρωπινό δυναμικό και τον εξοπλισμό τους.

2. Στο οργανόγραμμα του Δήμου ή της κοινωφελούς επιχείρησης εντάσσονται οι αναγκαίες ειδικότητες και θέ-

σεις εργασίας επιπλέον των ήδη εργαζομένων που εντάσσονται σε προσωποπαγείς θέσεις, προκειμένου να προκηρυχθεί η κάλυψή τους.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της ΚΕΔΕ, συντάσσεται «Κανονισμός Δημιουργίας Απασχόλησης Παιδιών». Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 12 **Ακατάσχετο και ασυμψήφιστο** **των οικογενειακών επιδομάτων**

Στην παρ. 12 του άρθρου 214 του ν. 4512/2018(Α΄ 5) προστίθεται εδάφιο δεύτερο ως εξής:

«Το επίδομα παιδιού, όπως και κάθε άλλο οικογενειακό επίδομα, δεν κατάσχεται και δεν συμψηφίζεται και χορηγείται ολόκληρο χωρίς καμία κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου.»

Άρθρο 13 **Σύνδεση οικογενειακών επιδομάτων** **με παρακολούθηση υποχρεωτικής εκπαίδευσης**

1. Κάθε θεσμοθετημένο οικογενειακό επίδομα, καταβάλλεται σε οικογένειες, συμπεριλαμβανομένων και των μονογονεϊκών, που έχουν ανήλικα τέκνα που φοιτούν σε δημόσια σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης (Δημοτικό και Γυμνάσιο), εφόσον η φοίτηση είναι πραγματική. Η πραγματική φοίτηση συνίσταται στην κανονική παρακολούθηση των μαθημάτων με καθημερινή, αυτοπρόσωπη παρουσία του παιδιού-μαθητή από την έναρξη του σχολικού έτους έως τη λήξη του. Η εγγραφή του παιδιού-μαθητή σε τάξη υποχρεωτικής εκπαίδευσης δεν συνιστά πραγματική φοίτηση. Ο Διευθυντής δημόσιου σχολείου, Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, βεβαιώνει την πραγματική φοίτηση. Το επίδομα παύει να καταβάλλεται σε κάθε περίπτωση διακοπής της πραγματικής φοίτησης.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι σχετικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή του μέτρου αυτού.

Άρθρο 14 **Αναβάθμιση των θεματικών ενότητων Κυκλοφοριακής Αγωγής και Οδικής Ασφάλειας και της Αγωγής Υγείας συμπεριλαμβανομένης της Σεξουαλικής Αγωγής σε υποχρεωτικά μαθήματα όλων των βαθμίδων της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**

Οι θεματικές ενότητες της «Κυκλοφοριακής Αγωγής και Οδικής Ασφάλειας» και της «Αγωγής Υγείας» συμπεριλαμβανομένης της «Σεξουαλικής Αγωγής» θα αποτελέσουν από το σχολικό έτος 2019 - 2020 υποχρεωτικά μαθήματα του ωρολόγιου προγράμματος όλων των τάξεων και όλων των βαθμίδων της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης βάσει γνωμοδότησης του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής που εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

Άρθρο 15 **Κίνητρα για τον επαναπατρισμό των Ελλήνων** **επιστημόνων και ερευνητών**

Στο άρθρο 44 του ν. 4009/2011 με τίτλο «Διοργάνωση σπουδών σε ξένη γλώσσα» προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου μπορεί να διοργανώνονται από Πανεπιστήμια και ΤΕΙ αποκλειστικά για πολίτες χωρών εκτός της Ε.Ε., σε ξένη γλώσσα, με απόφαση της Συγκλήτου, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος ή της Κοσμητείας με τη σύμφωνη γνώμη των εμπλεκόμενων Τμημάτων. Στα Τμήματα αυτά διδάσκουν αποκλειστικά καταξιωμένοι επιστήμονες από την αλλοδαπή που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, καλλιτέχνες ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Προγράμματος, οι οποίοι προσκαλούνται ως επισκέπτες με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Ζητήματα λειτουργίας του προγράμματος, επιλογής, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των φοιτητών, διδασκαλίας, εκπαιδευτικού προσωπικού και οικονομικής συμμετοχής ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Η εισήγηση, καθώς και το πλαίσιο λειτουργίας αξιολογούνται από ειδική τριμελή επιτροπή από τακτικά μέλη της Ακαδημίας Αθηνών που διορίζει ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων μετά από δεσμευτική πρότασή τους από την αντίστοιχη προς το αντικείμενο του προγράμματος Τάξης της Ακαδημίας Αθηνών. Τα ανωτέρω προγράμματα σπουδών οργανώνονται με τη διαδικασία οργάνωσης των προγραμμάτων σπουδών των αντίστοιχων κύκλων.»

Άρθρο 16 **Έναρξη ισχύος**

Οι διατάξεις του νόμου αυτού ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού.

Αθήνα, 11 Δεκεμβρίου 2018

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Φώφη Γεννηματά
Γιώργος Αρβανιτίδης
Ευάγγελος Βενιζέλος
Λεωνίδας Γρηγοράκος
Αθανάσιος Θεοχαρόπουλος
Αχμέτ Ιλχάν
Γεώργιος - Δημήτριος Καρράς
Βασίλης Κεγκερογλου
Χαρά Κεφαλίδου
Γιάννης Κουτσογιώκος
Δημήτρης Κρεμαστινός
Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος
Δημήτρης Κωνσταντόπουλος
Ανδρέας Λοβέρδος
Ιωάννης Μανιάτης
Κωνσταντίνος Μπαργιώτας
Θεόδωρος Παπαθεοδώρου
Κώστας Σκανδαλίδης
Μιχάλης Τζελέπης
Εύη Χριστοφιλοπούλου